

Екологія культури – методологічна основа організації соціокультурної діяльності сучасних бібліотек

Лучанська Валентина Володимирівна

Кандидат педагогічних наук, докторант Київського національного університету культури і мистецтв

Одна з найважливіших умов культури – збереження національних культур, їх традицій, цінностей і передбачає співіснування, діалог, різноманіття національних культур, вірувань і переконань на основі загальнолюдських цінностей. Головне завдання – формування морального обличчя людей. Екологічний стиль мислення – передумова екологічного синтезу знань. Відношення людини до природного і соціального світу складає найважливіший аспект будь-якого світогляду. Це передбачає розуміння витоків екологічних проблем, їх оцінка, а також вироблення певної позиції відносно стратегій і перспектив розвитку людської цивілізації. Екологічна криза - це, перш за все, криза світогляду, мислення і свідомості, криза особи, яка ставить свої індивідуальні пріоритети над усе, і криза цього зразка культури. Одним з шляхів, яким Україна повинна виходити з екологічної кризи – еколого-культурний. Сенс його в розвитку і вихованні екологічної культури.

Вищою стадією екологічної свідомості є екологічна культура, без якої світова спільнота існувати не може. Тому одним з провідних міжнародних проєктів ООН в області культури, науки і освіти вважається програма “Екологічна культура”.

Екологічна культура українського народу формується, виявляється в різних сферах життя суспільства. Культура - це накопичений людиною інтелектуальний і етичний потенціал, багатства мистецтва, науки, духовного освоєння світу. В особовому плані основною причиною екологічної кризи є цінності, якими керується сучасна людина. Чи можна змінити їх,

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

яким чином це зробити і якими мають бути нові цінності, - таке головне екологічне питання на рівні людських якостей.

Інформація – найважливіший гармонізуючий і когнітивно насичений елемент виховного та навчального процесу. Створення онлайн-ових бібліографічних, фактографічних, повнотекстових масивів екологічної проблематики розподіленої конфігурації дозволить сформувати інформаційно-екологічний простір, доступний різним користувачам, і різноманітний ландшафт, який об'єднує інформаційні структури, традиційні та електронні масиви, інформаційно-технологічні комплекси генерації, зберігання, опрацювання та передачі інформації, інформаційні продукти та послуги.

Напрями взаємодії при реалізації проектів формування інформаційно-бібліотечного забезпечення у регіонально-галузевому аспекті передбачають взаємодію: 1) з державою на основі Закону України про бібліотеки та бібліотечну справу в процесі формування регіональної бібліотечно-інформаційної системи; 2) з іншими громадськими структурами в регіоні на основі партнерства в досягненні єдиних цілей із формування нового інформаційного простору і реалізації концепції доступності інформації шляхом вивчення інформаційних потреб, виробництва інформаційних продуктів та послуг, спільного використання інформаційних ресурсів; 3) з бібліотеками, з метою формування сфери впливу, пріоритетних груп користувачів та ін.; 4) на міжрегіональному, національному та міжнародному рівнях.

Загальна схема реалізації програмно-проектного підходу до формування інноваційних об'єктів чи реформування існуючих систем інформаційно-бібліотечного забезпечення містить ідею (інноваційного розвитку):

- програму (стратегічний напрям розвитку);
- проект (організація, структура, функції, технологія, управління);
- структуру (формування для реалізації ідеї).

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

Формування ідеї передбачає аналіз стану інформаційно-бібліотечного забезпечення, досвіду функціонування, методології формування думок. Розробка програми передбачає вибір стратегічних напрямів розвитку об'єкта програмної розробки (в даному разі – системи інформаційно-бібліотечного забезпечення): еволюції, сучасного рівня реалізації, тенденцій розвитку, потреб галузі забезпечення, соціального замовлення, забезпечуючих структур і т.д. Створення проекту передбачає аналіз фінансових, системно-структурних, кадрових, інформаційно - документних ресурсів, типових рішень, стандартів, рівня розвитку та практики інформаційно-правової діяльності та ін. Вибір структури реалізації ідеї – удосконалення інформаційно-бібліотечного забезпечення на базі новітніх інформаційних технологій – здійснюється з урахуванням практики і структури функціонуючих органів місцевого самоврядування. Систематизація програмних принципів створення системи інформаційно-бібліотечного забезпечення у період освоєння інформаційних технологій дозволила визначити пріоритет принципів концентрації ресурсів та принципу мережевої інтеграції.

Список використаних джерел:

1. Лучанська В.В. Інформаційна модель як основна схема регіонального структурування інформаційних потреб-потоків / В. В. Лучанська // Матеріали науково-практичної конференції «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», Львів, 12 листопада 2009 року. – Л. : Вид-во нац. ун - ту «Львів. політехніка», 2009. – С. 162- 167.
2. Лучанська В.В. Методологічні підстави теоретичного аналізу екології культури в інформаційному суспільстві / В.В. Лучанська // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. пр. РДГУ в 2 т. – Т.2. – Рівне, 2009.– С. 96-102.

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

3. Лучанська В.В. Методологічні проблеми дослідження екології культури / В. В. Лучанська // Вісн. Кн. Палати. – 2009. – №11. – С.44-46.

4. Лучанська В.В. Релігійно-культурологічний аспект екології культури в інформаційному суспільстві / В.В. Лучанська // Іван Огієнко у діалозі культур і духовності (Огієнківські читання у Чудодієвому): Збірник наукових праць / За ред. проф. П. Ю. Сауха. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 241-245.

5. Лучанська В.В. Структурно - функціональна теорія Т. Парсонса і екологічна культура особистості / В. В. Лучанська // Культура народів Причорномор'я – 2009. – №176. – С. 212-215.

6. Лучанська В.В. Екологічна культура в релігії і народних традиціях слов'ян / В. В. Лучанська // Вісн. Кн. палати – 2010. – № 1. – С. 45-46.

7. Лучанская В. В. Экологическая культура в контексте социокультурной динамики современной библиотеки / В.В. Лучанская // Наука о книге. Традиции и инновации: К 50-летию сборника "Книга. Исследования и материалы" : материалы XII международной научной конференции по проблемам книговедения, Москва, 28-30 апреля 2009 г. : В 4 ч. - /Российская академия наук и [др.] – М. : Наука, 2009. – Ч.2. – 2009. – С.45-47.

8. Лучанська В.В. Екологія культури в сучасному інформаційному суспільстві / В. В. Лучанська // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. - Випуск 80, частина I. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка ; Інститут міжнародних відносин, 2008. – С. 102-103.

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна